

Tutkimustieto 2/2001

**Työmarkkinailmasto-
tutkimus
Kevät 2001**

Ennakkotietoja

Työmarkkinailmasto kevät 2001- ennakkotietoja

Suomen Gallup on kevästä 1995 seurannut suomalaista työmarkkinailmastoja ja sen kehittymistä kahdesti vuodessa. Tutkimuksella selvitetään suomalaisten suhtautumista työmarkkinoiden etujärjestöihin sekä yleisimpiä työmarkkina- ja yhteiskuntapoliittisia näkemyksiä. Tutkimus tehdään Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:n toimeksiannosta.

Tässä yhteenvedossa esitetään ennakkotietoja kevään 2001 tutkimuksesta. Raportti kevään tutkimuksesta valmistuu kesäkuun puolivälin jälkeen.

Tutkimusaineisto kerättiin Suomen Gallup Oy:n Omnibus -tutkimuksen yhteydessä 4.4.- 29.4.2001. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1009. Vastaajat edustavat koko maan 15 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Työelämää ja eettisiä arvoja koskevat mielipiteet

Usko työehtosopimukseen ennätysvoimakasta

Suomalaiset ovat hyvin yksimielisiä (88 %) siitä, että *"työsuhteen vähimmäisehdoista on sovittava työehtosopimuksilla, sillä yksittäinen työntekijä ei pysty tasavertaisesti sopimaan palkastaan työnantajan kanssa."*

Usko työehtosopimusten tarjoaman vähimmäissuojan merkitykseen on pysytellyt hyvin vakaana aina vuodesta 1995 lähtien, mutta on keväällä 2001 kaikkien aikojen korkeimmalla tasolla. Koskaan aiemmin yksimielisyys työehtosopimisen puolesta ei ole ollut aivan näin suurta: vaikka muutokset ovat olleet vähäisiä ja pysyneet tilastollisen virhemarginaalin sisällä, kahdella mittarilla kolmesta saavutettiin tällä kertaa ääriarvo.

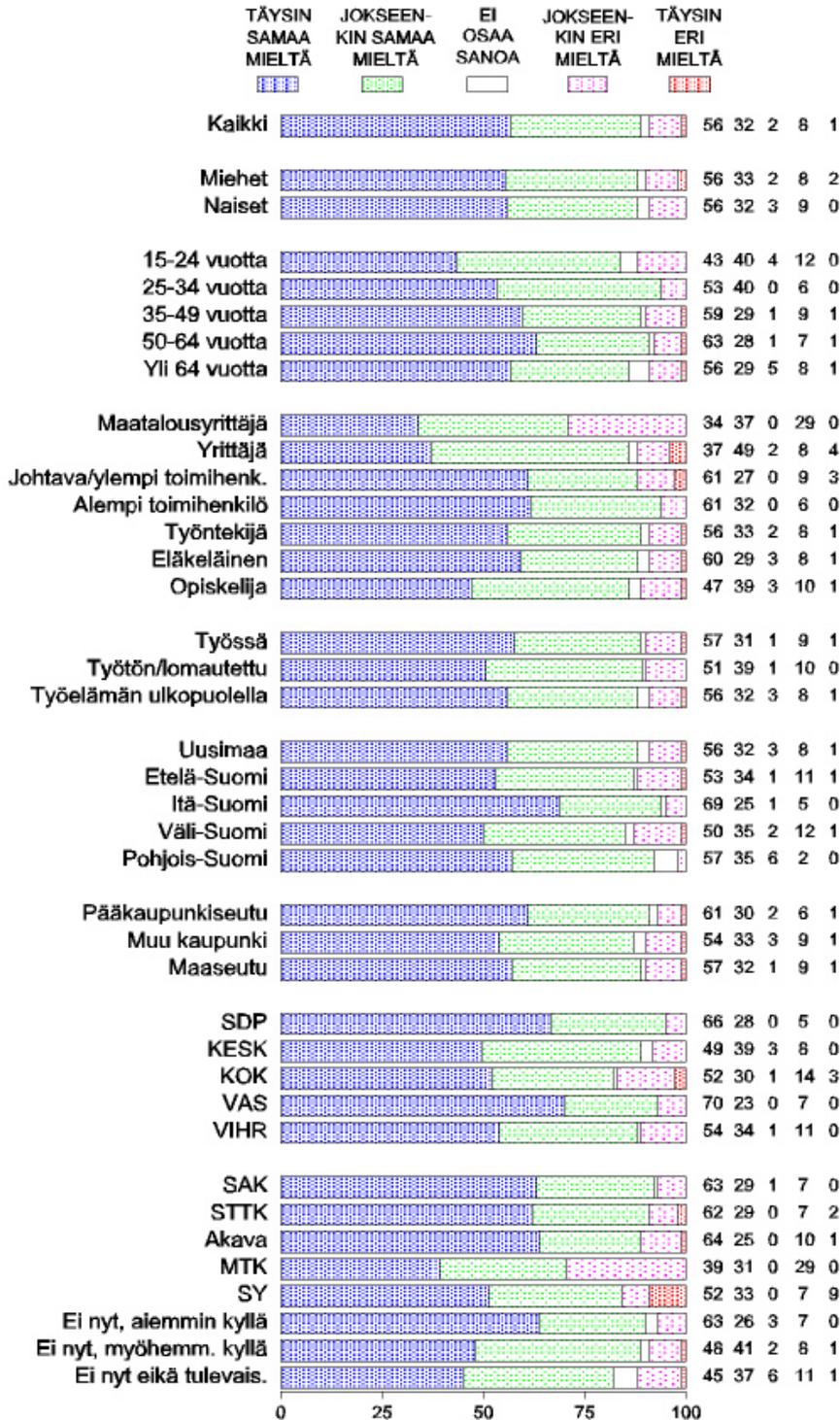
Työsuhteen vähimmäisehdoista on kansalaisten mielestä sovittava työehtosopimuksilla, koska työntekijöiden koetaan jäävän heikoille, jos sopiminen siirtyisi kokonaisuudessaan työpaikoille – näin ajattelee kolme neljästä (73%) suomalaisesta. Selvä vähemmistö (38 %) olisi valmis antamaan työnantajille oikeuden *"palkata työntekijöitä työsuhteeseen niillä ehdoilla, joilla työntekijät henkilökohtaisesti suostuvat töitä tekemään ilman mitään työehtosopimuksia"*. Enemmistö on kuitenkin vastaan (60 %).

Työehtosopimusten merkitys tunnustetaan kaikissa väestöryhmissä. Enemmistö kaikissa väestöryhmissä vaatii työsuhteen vähimmäisehtojen sopimista työehtosopimuksin. Pienet erot syntyvät asiasta vakuuttuneisuuden asteen perusteella eli siitä keskittyvätkö vastaukset vaihtoehtoon 'täysin samaa mieltä' vai 'jokseenkin samaa mieltä'.

Keskimääräistäkin voimakkaammin työehtosopimista puolustavat sosiaalidemokraatit, Vasemmistoliiton kannattajat, alemmat toimihenkilöt ja työntekijät, kaupungeissa asuvat sekä STTK:n ja SAK:n jäsenet, mutta myös valtaenemmistö mm. keskustan ja kokoomuksen sekä Suomen Yrittäjien jäsenistö pitää tärkeänä, että työsuhteen vähimmäisehdoista sovitaan työehtosopimuksin.

Työmarkkinailmasto 4/2001

Kuvio 1 "TYÖSUHTEEN VÄHIMMÄISEHDOISTA (esim. palkat ja irtisanomisajat) TULEE SOPIA TYÖEHTOSOPIMUKSILLA, SILLÄ YKSITTÄINEN TYÖNTEKIJÄ EI PYSTY TA-SAVERTAISESTI SOPIMAAN PALKASTAAN TYÖNAN-TAJAN KANSSA" (%).

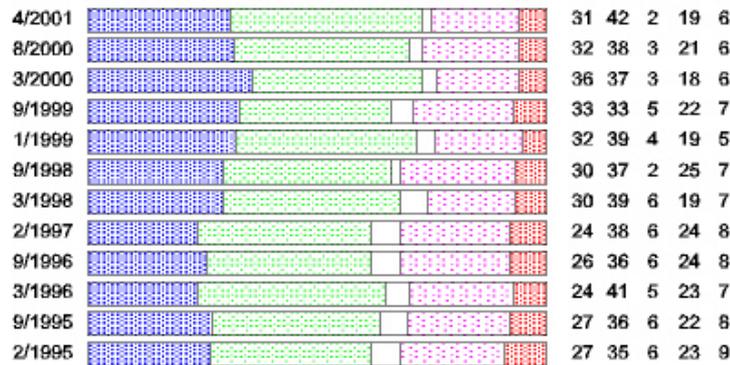
Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 4/2001

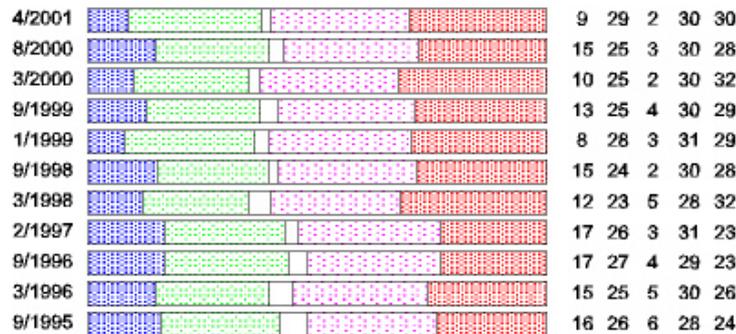
Kuvio 2 SUHTAUTUMINEN TYÖELÄMÄÄ KOSKEVIIN EHDOTUKSIIN (%).

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ   JOKSEENKIN SAMAA MIELTÄ   EI OSAA SANOA   JOKSEENKIN ERI MIELTÄ   TÄYSIN ERI MIELTÄ

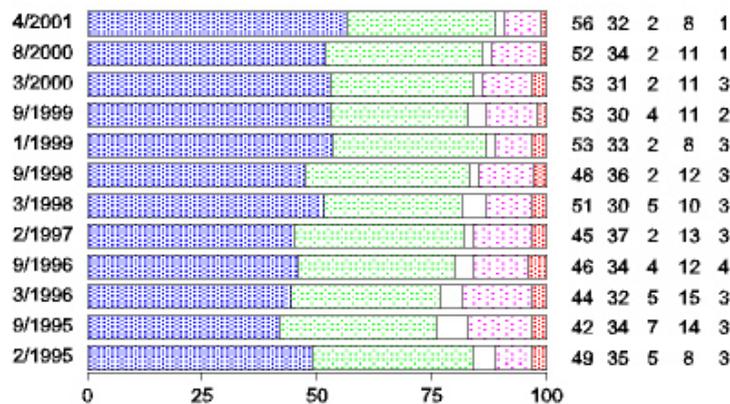
"TYÖNTEKIJÄT OVAT HEIKOILLA, JOS PALKOISTA JA MUISTA TYÖSUHTEEN EHDOSTA SOVITAAN KOKONAISUUDESSAAN TYÖPAIKOILLA"

"TYÖNANTAJILLA PITÄISI OLLA OIKEUS PALKATA TYÖNTEKIJÖITÄ TYÖSUHTEESEEN NIILLÄ EHDOKSILLA (ESIM. PALKAT JA ...), JOILLA TYÖNTEKIJÄT HENKILÖKOHTAISESTI SUOSIVAT TÖITÄ TEKEMÄÄN ILMAN MITÄÄN TYÖEHTOSOPIMUKSIA"

"TYÖSUHTEEN VÄHIMMÄISEHDOSTA (ESIM. PALKAT JA IRTISANOMISAJAT) TULEE SOPIA TYÖEHTOSOPIMUKSILLA, SILLÄ YKSITTÄINEN TYÖNTEKIJÄ EI PYSTY TASAVERTAISESTI SOPIMAAN PALKASTAAN TYÖNANTAJAN KANSSA"

0 25 50 75 100

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Työttömyys ei ole työttömien syy

Huolimatta työllisyystilanteen paranemisesta suomalaisten vankka enemmistö (72 %) torjuu väittämän, jonka mukaan *"nykyään on työpaikkoja tarjolla niin paljon, että on ihmisen oma vika, jos työtä ei löydy"*. Vain vajaa kolmasosa (31 %) kansasta arvelee työttömyyden vähintäänkin osittain johdettavan työttömän omasta kyvyttömyydestä tai haluttomuudesta.

Mielipide, jonka mukaan on ihmisen oma vika, jos työpaikkaa ei löydy, näyttää tosin hiukan vahvistuneen viimeksi kuluneen vuoden aikana; vuosi sitten tätä mieltä oli 27 prosenttia. Keskimääräistä enemmän työttömiä syyllistetään pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla. Väestöryhmistä vain yrittäjien (58 %) enemmistö uskoo työttömien olevan syytä omaan työttömyyteensä, Suomen Yrittäjien jäsenistä tosin niukka enemmistö on toista mieltä (49/52 %).

Kahdeksan kymmenestä huolissaan köyhyydestä

Tutkimuksessa sivuttiin myös ajankohtaista köyhyyden keskustelua. Vain viidesosa (19 %) suomalaisista uskoo köyhyyden poistuneen maastamme taloudellisen kasvun seurauksena. Suomalaisista 81 prosenttia torjuu väittämän, jonka mukaan *"tämän päivän Suomessa ei ole oikeasti mitään köyhyyttä"*.

Enemmistö kaikissa väestöryhmissä pitää selvänä, että Suomessa on todellista köyhyyttä. Optimistisimpia tässä suhteessa ovat Suomen Yrittäjien jäsenet, joista peräti 40 prosenttia pitää köyhyyttä lähinnä myyttinä – heistäkin tosin enemmistö (60 %) on toista mieltä. Köyhyysongelman poistumiseen maastamme uskovat myös hiukan keskimääräistä enemmän maanviljelijät (31 %) sekä eläkeläiset, yrittäjät ja kokoomuksen kannattajat (kaikissa em. ryhmissä 27 %). Alemmat toimihenkilöt, akavalaiset, työttömät ja vihreiden kannattajat puolestaan näkevät köyhyyden olevan edelleen vahvasti keskuudessamme – heistä vain noin joka kymmenes uskoo edes jossain määrin, ettei Suomessa ole oikeaa köyhyyttä. Alueellisesti vähiten köyhyys huolettaa uusmaalaisia (76 %), eniten muualla Etelä-Suomessa (84 %) ja Pohjois-Suomessa (83 %) asuvia.

Kansalaisten enemmistö näyttää odottavan toimenpiteitä köyhyyden vähentämiseksi maassamme. Kaksi kolmasosaa (75%) kansalaisista sanoo tutkimuksessa, että *"köyhyydestä on paljon puhuttu mutta mitään todellisia toimia ei ole sen puolesta tehty"*. Myös tästä ovat kaikki väestöryhmät yksimielisiä. Vahvimmin tätä mieltä ovat MTK:laiset (96 %) ja vasemmistoliittolaiset (92 %) – mutta myös kaksi kolmasosaa (65 %) toista ääripäätä edustavista yrittäjistä ja kokoomuksen kannattajista on tätä mieltä.

Suomalaisten mielipiteet jakaantuvat voimakkaasti kahtia suhtautumisessa kansalaispalkkaan. Noin puolet (47%) kansalaisista sanoo, että heidän olisi vaikea hyväksyä sitä, että naapuri jäisi joka aamu kotiin ja eläisi verovaroista rahoitetulla kansalaispalkalla. Niukka enemmistö (51%) taas ei pitäisi tätä ongelmana. Suomalaisten suhtautuminen on pysytellyt muuttumattomana vuodesta 1995.

Ylemmät toimihenkilöt ja eläkeläiset arvioivat muuta väestöä useammin, että heidän olisi vaikea hyväksyä naapurin jääminen kotiin kansalaispalkalla. Eläkeläiset ehkä ajattelevat, että kotiin kansalaispalkalla jäävät eivät vielä ansaitsisi "eläkeläistymistä". Ylemmät toimihenkilöt puolestaan saattavat ajatella enemmänkin kansalaispalkan kustannuspuolta; kuka tai ketkä kansalaispalkan maksaisivat. Myös opiskelijoilla on taipumusta muuta väestöä useammin suhtautua kielteisesti ajatukseen, että naapuri jäisi kotiin kansalaispalkalla.

Suomalaisten korkeasta psykologisesta kiinnittymisestä sosiaaliturvaan kiellise, että likimain kaikki (98 %) kansalaiset hyväksyvät sen, että *"mikäli ihminen tekee työnsä, maksaa maksunsa ja veronsa, hän on oikeutettu kohtuulliseen ansioiden mukaiseen turvaan sairauden tai työttömyyden kohdatessa tai siirtyessään eläkkeelle"*.

Valtaosa vaatii ay-liikkeeltä rivakoita toimia tuloerojen tasoittamiseksi

Tuloerojen kasvu huolettaa suomalaisia kaikissa väestöryhmissä. Valtaosa (84%) suomalaisista katsoo, että *"ammattiyhdistysliikkeen pitäisi toimia rivakammin tuloerojen tasoittamiseksi"*. Suomalaisista 70 prosenttia torjuu ajatuksen, että *"mikäli tuloerot kasvaisivat vielä nykyisestään hyötyisi siitä pitkällä tähtäimellä koko yhteiskunta"*. Tuloerojen kasvattamisen siunauksellisuuteen ei uskota missään ryhmässä. Voimakkaimmin tuloerojen kasvattamista vastaan näin kysyttäessä ovat yrittäjät (8 %).

Rivakampia toimenpiteitä ammattiyhdistysliikkeeltä odottavat etenkin työttömät, työntekijät, eläkeläiset, Pohjois-Suomessa asuvat sekä Vasemmistoliiton, SDP:n ja Vihreiden kannattajat. On kuitenkin tähdennettävä, että eri väestöryhmien välillä ilmenee lähinnä aste-eroja suhtautumisessa. Kuvaavaa on se, että jopa yrittäjistä 80 prosenttia vaatii ammattiyhdistysliikkeeltä riuksempia otteita tuloerojen tasoittamiseksi. Vähiten huolissaan tuloeroista ovat kokoomuslaiset, joista heistäkin kaksi kolmesta (62 %) kannustaa ay-liikettä rivakampiin otteisiin.

Enemmistö kannattaa ay-vihamielisten yritysten boikotointia

Enemmistö suomalaisista ilmoittaa olevansa hyvinkin kiinnostuneita siitä, miten tuotteita tai palveluja tarjoava yritys henkilöstöään kohtelee. Kolme neljästä (75%) ilmoittaa, ettei halua ostaa sellaisen yrityksen tuotteita tai palveluja, joka suhtautuu henkilöstöönsä välinpitämättömästi tai laiminlyö yhteiskunnalliset velvoitteensa. Täysin välinpitämättömiä on vain kolme prosenttia suomalaisista.

Tiedostavimpia tässä suhteessa Suomen yrittäjien jäsenet (94 %) ja yrittäjät yleensäkin (83 %) ylemmät toimihenkilöt (86 %), vihreät (85 %) ja vasemmistoliittolaiset (84 %) sekä 25-34-vuotiaat (83 %). Vähiten merkitystä työnantajan toiminnalla tässä suhteessa on maatalousyrittäjille (58 %) ja kokoomuksen kannattajille (66 %).

Toisella tavoin kysyttäessä kaksi kolmesta (67%) torjuu ajatuksen, ettei välittäisi siitä miten yritys suhtautuu omaan henkilöstöönsä tai millaisia arvoja yritysjohto edustaa, kunhan tuotteet ja palvelut ovat hyviä.

Samanaikaisesti enemmistö (55 %) suomalaisista sanoo, että ”*palkansaajajärjestöjen jäsenten pitäisi boikotoida sellaisen yrityksen tuotteita, joka suhtautuu vihamielisesti ammattiyhdistysliikkeeseen*”. Tällaisen boikottilinjan torjuu kolmannes (36 %) väestöstä.

Palkansaajajärjestöjen jäsenten boikotointilinjaa kannattavat etenkin alemmat toimihenkilöt, työntekijät ja työttömät. Keskusjärjestöjen jäsenistä etenkin SAK:laiset innostuvat tukemaan ajatusta jäsenten ostoboikotista sellaisen yrityksen kohdalla, joka suhtautuu vihamielisesti ammattiyhdistysliikkeeseen. Kuriositeettina mainittakoon, että yrittäjistä 41 prosenttia ja johtavassa asemassa olevista 39 prosenttia suhtautuu myötämielisesti tällaiseen boikotointiajatuksen.

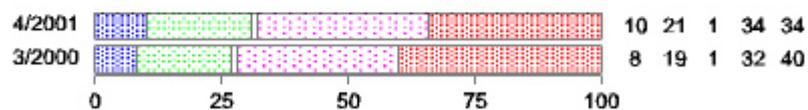
Voimakkaimmin boikotteja vastaan ovat MTK:n jäsenet (24% kannattaa, 71% vastustaa).

Työmarkkinailmasto 4/2001

Kuvio 3. SUHTAUTUMINEN TYÖELÄMÄÄ KOSKEVIIN EHDOTUKSIIN (%).

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	EI OSAA SANOA	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
				

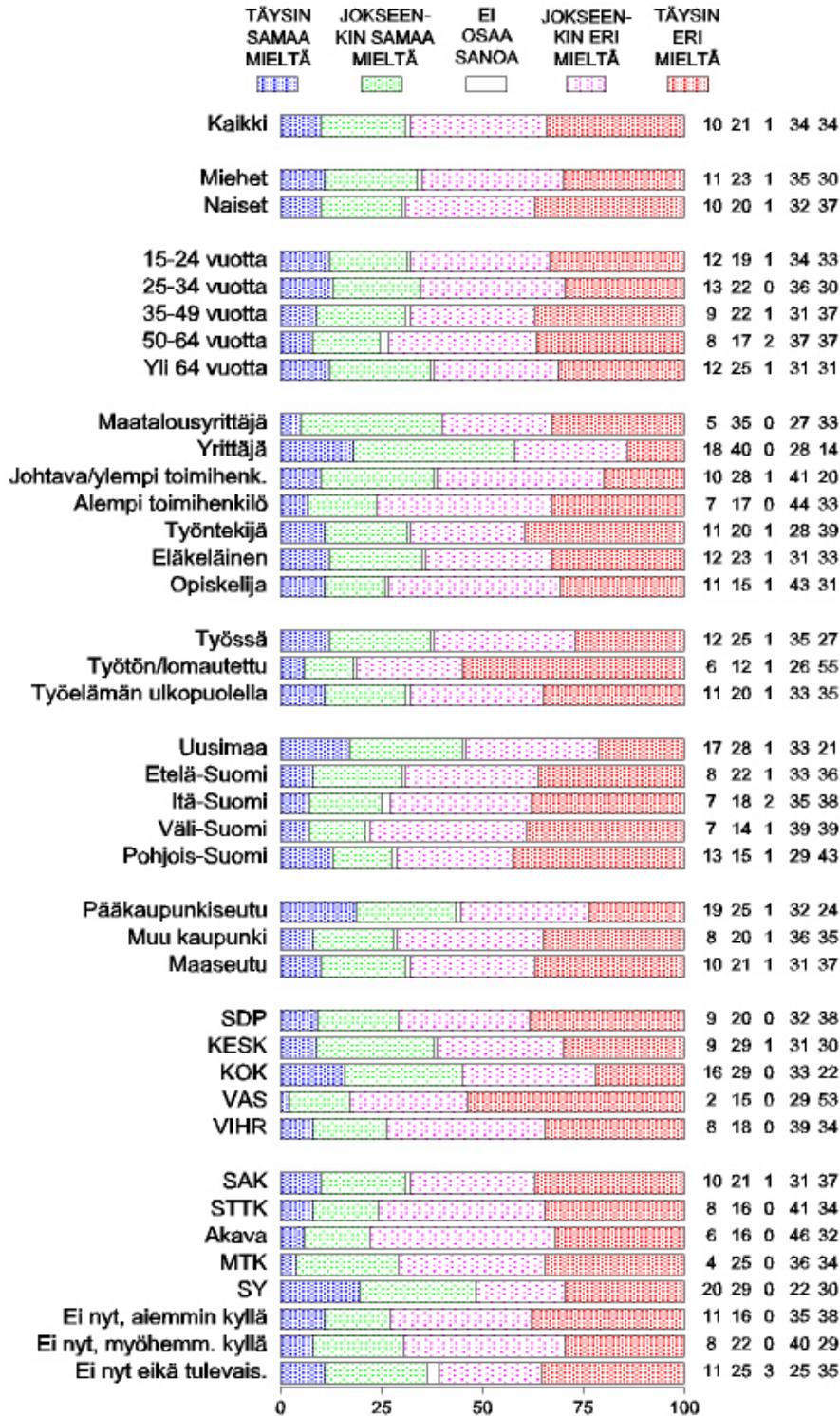
"NYKYÄÄN ON TYÖPAIKKOJA TARJOLLA NIIN PALJON, ETTÄ ON IHMISEN OMA VIKA JOS EI TYÖTÄ LÖYDY (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 4/2001

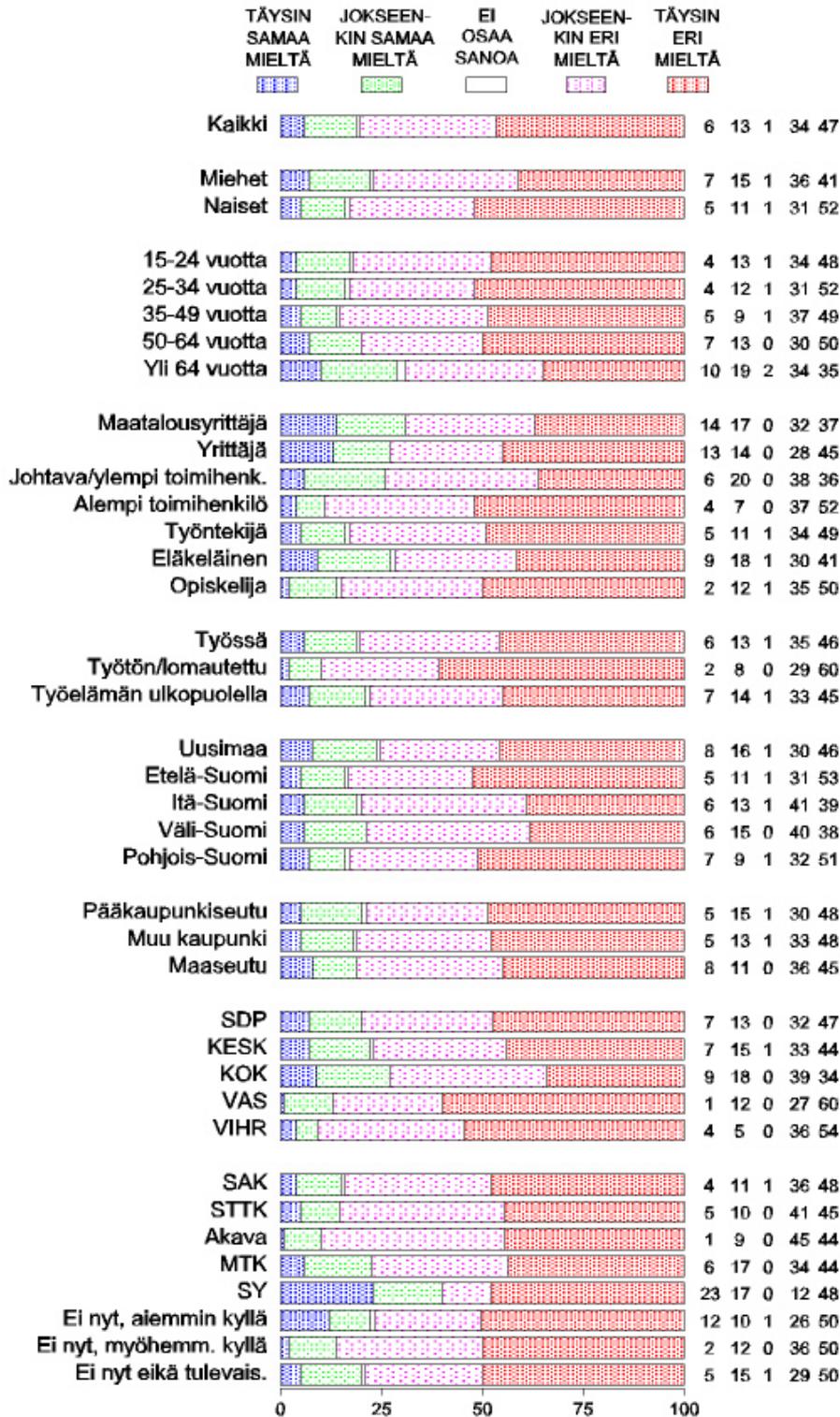
Kuvio 4 "NYKYÄÄN ON TYÖPAIKKOJA TARJOLLA NIIN PALJON, ETTÄ ON IHMISEN OMA VIKA JOS EI TYÖTÄ LÖYDY (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 4/2001

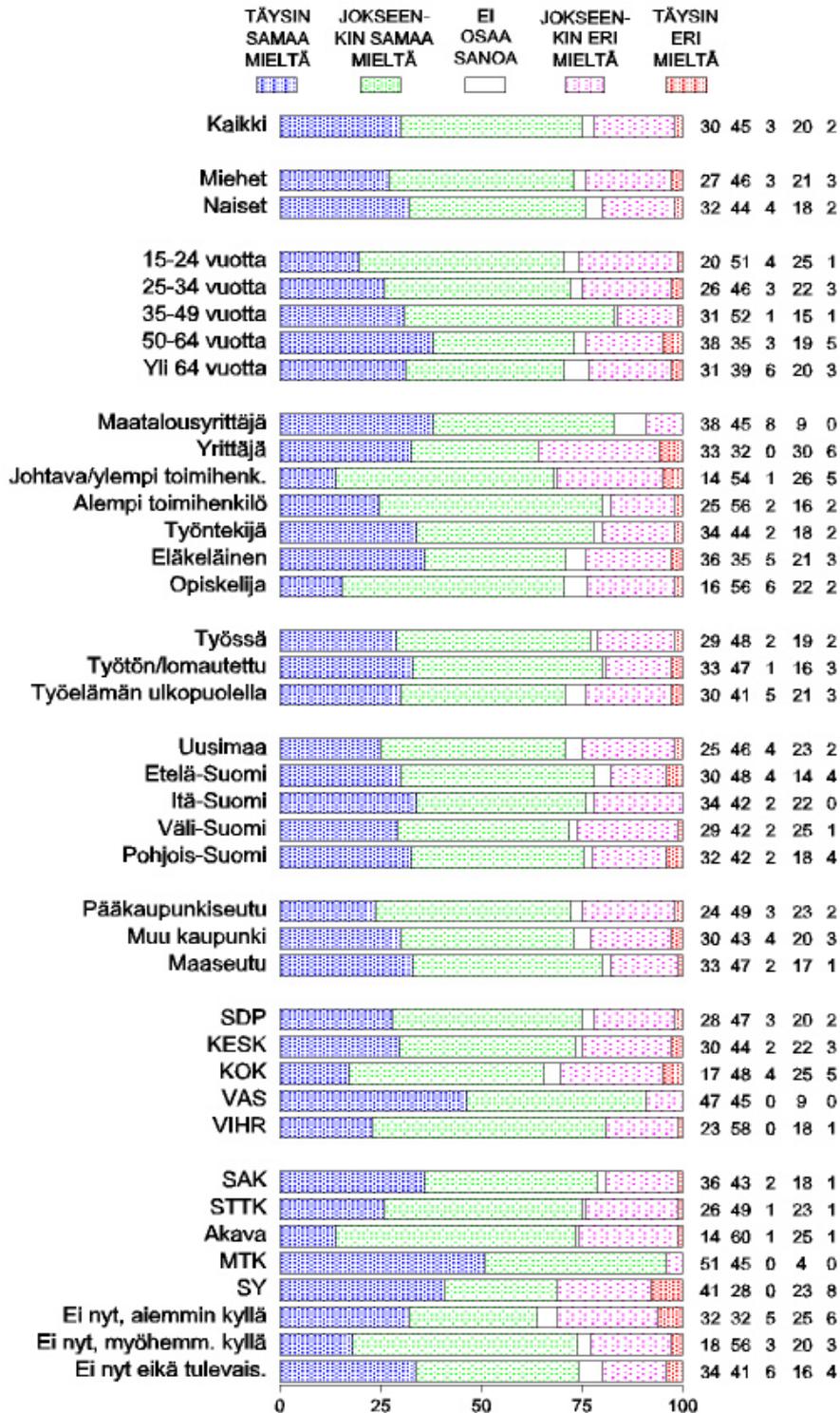
Kuvio 5 "TÄMÄN PÄIVÄN SUOMESSA EI OLE OIKEASTI MITÄÄN KÖYHYTTÄ" (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 4/2001

Kuvio 6 "KÖYHYDESTÄ ON PALJON PUHUTTU MUTTA MITÄÄN TODELLISIA TOIMIA EI OLE SEN PUOLESTA TEHTY" (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

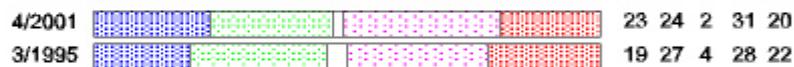
Työmarkkinailmasto 4/2001

Kuvio 7

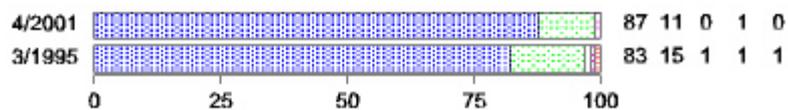
SUHTAUTUMINEN TYÖELÄMÄÄ KOSKEVIIN EHDOTUKSIIN (%).

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ   JOKSEENKIN SAMAA MIELTÄ   EI OSAA SANOA   JOKSEENKIN ERI MIELTÄ   TÄYSIN ERI MIELTÄ

- a) "JOS OLISIN ITSE TÖISSÄ, MINUN OLISI VAIKEA HYVÄKSYÄ SITÄ, ETTÄ NAAPURINI JÄISI JOKA AAMU KOTIIN JA ELÄISI VEROVAIROISTA RAHOITETULLA KANSALAISPALKALLA"

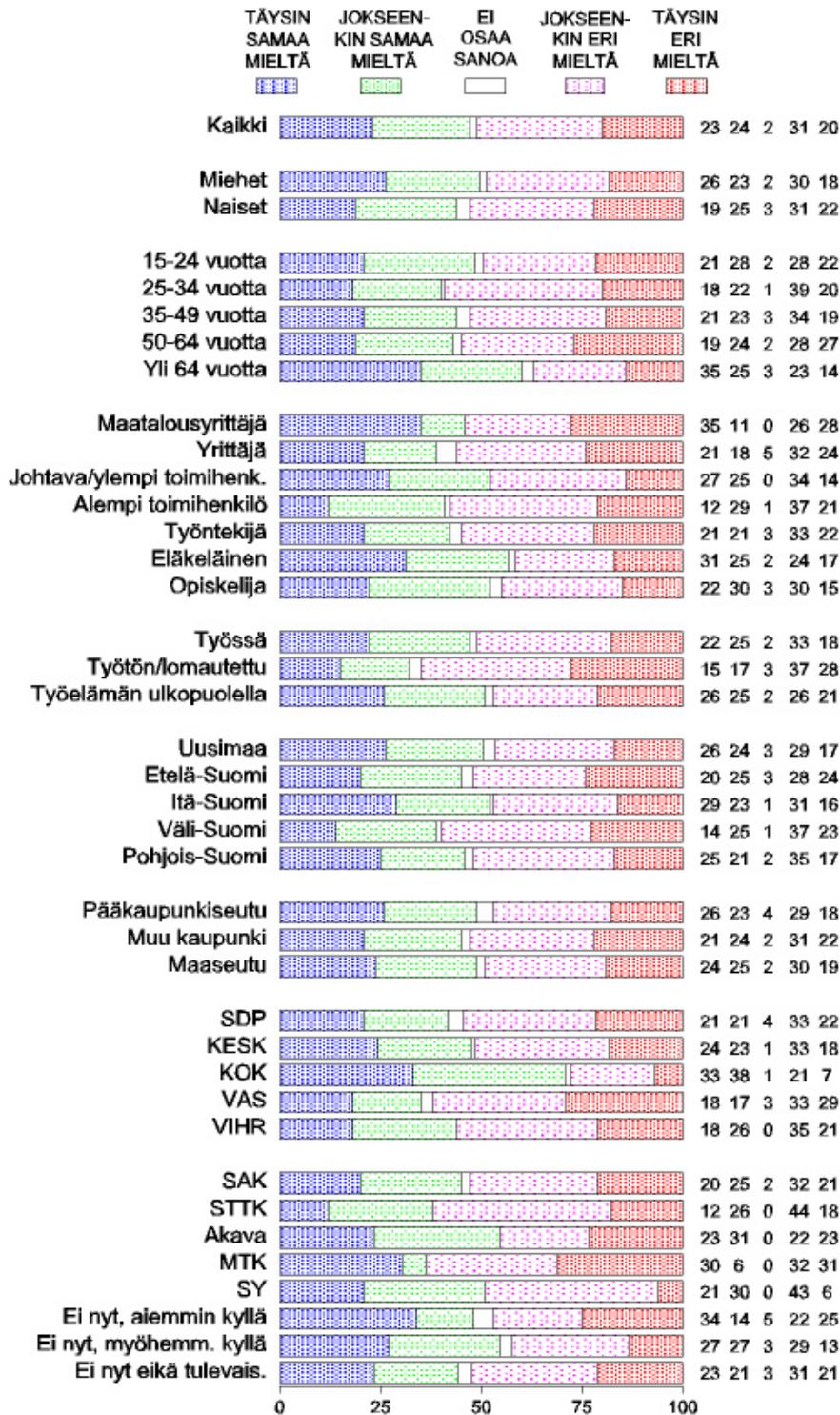
- b) "JOS IHMINEN TEKEE TYÖNSÄ, MAKSAA MAKSUNSA JA VERONSA, HÄN ON OIKEUTETTU KOHTUULLISEEN ANSIOIDEN MUKAISEEN TURVAAN SAIRAUDEN TAI TYÖTTÖMYYDEN KOHDATESSA TAI SIIRTYESSÄÄN ELÄKKEELLE"

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 4/2001

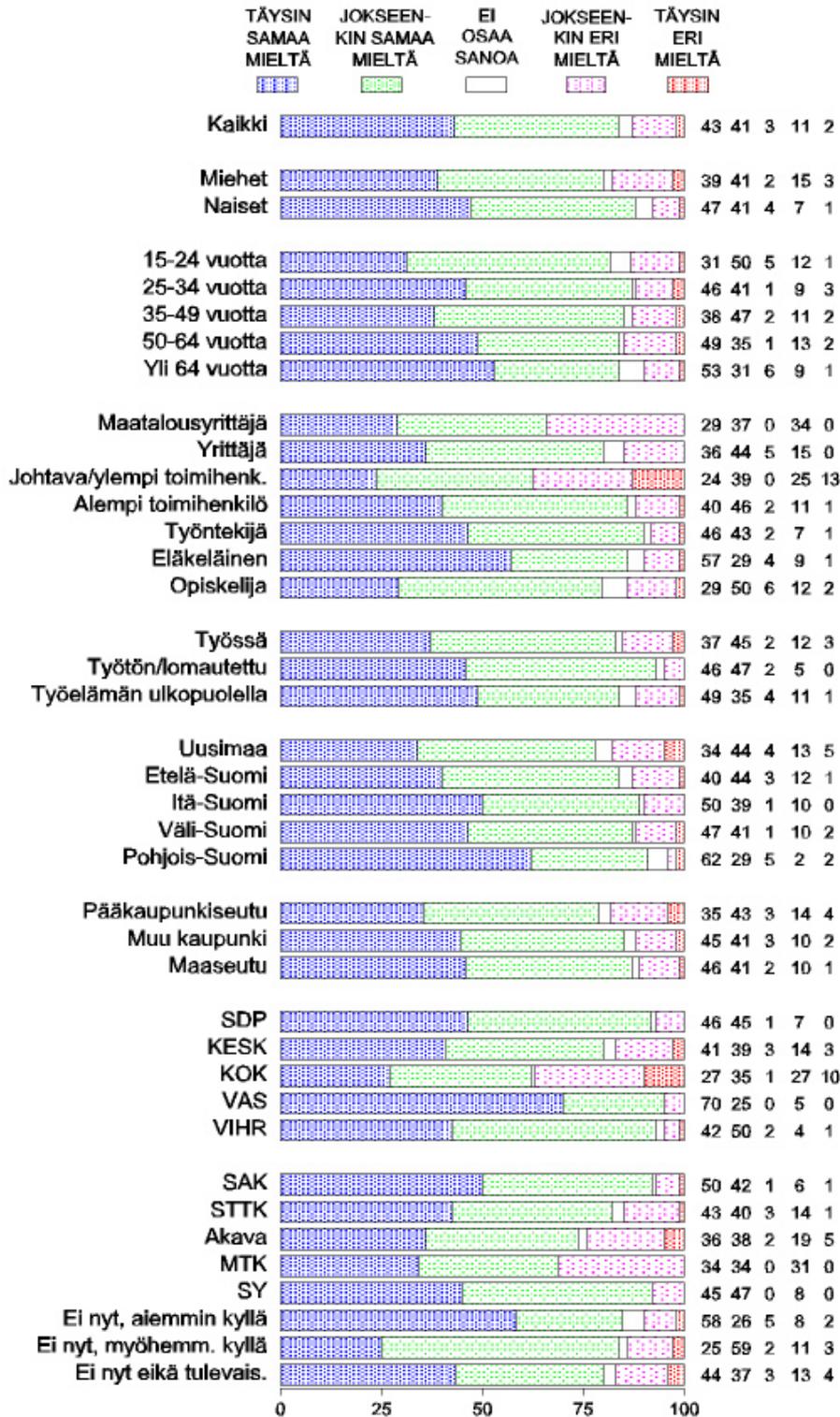
Kuvio 8 "JOS OLISIN ITSE TÖISSÄ, MINUN OLISI VAIKEA HYVÄKSYÄ SITÄ, ETTÄ NAAPURINI JÄISI JOKA AAMU KOTIIN JA ELÄISI VEROVAROISTA RAHOITETULLA KANSALAISPALKALLA" (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 4/2001

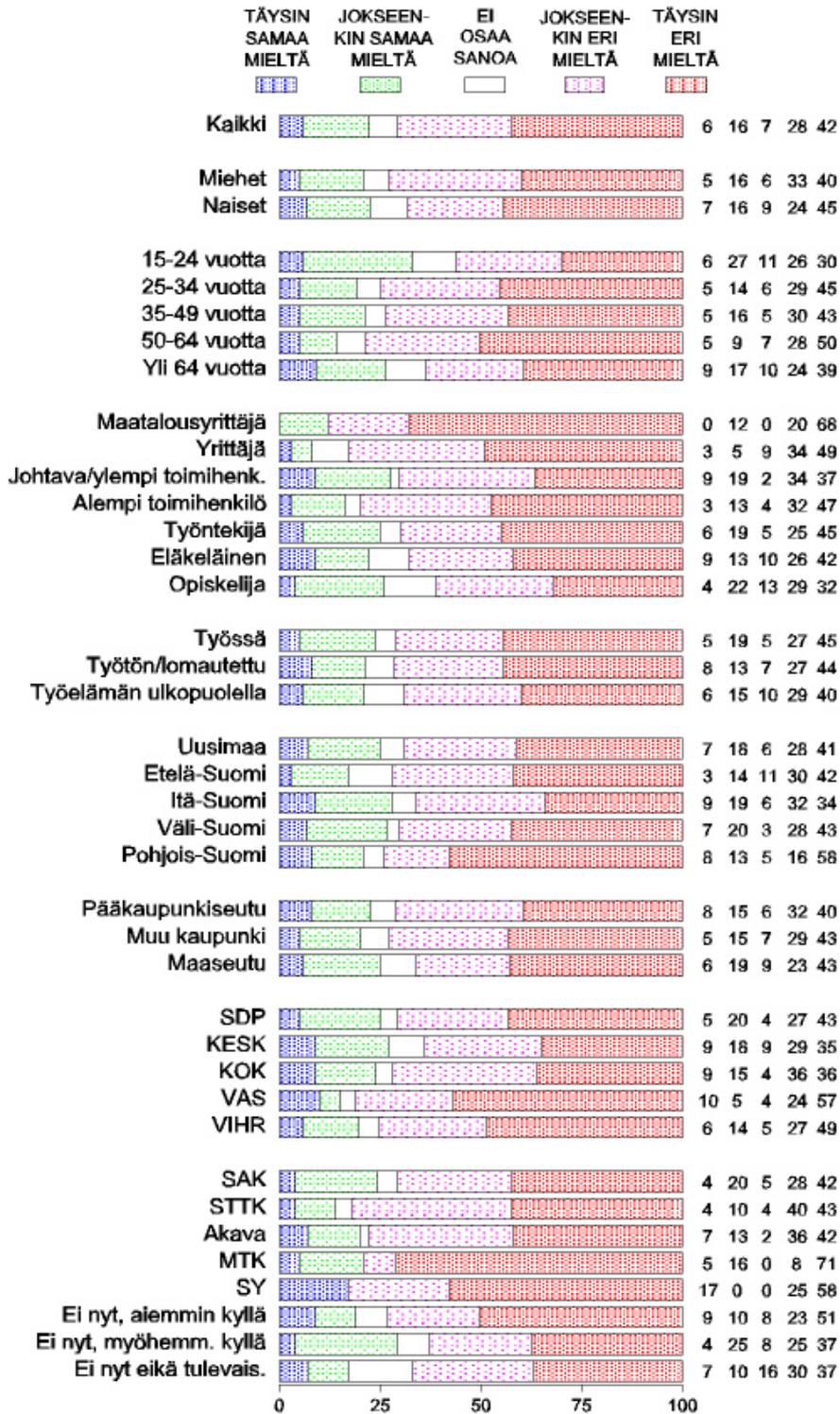
Kuvio 9 "AMMATTIYHDISTYSLIIKKEEN PITÄISI TOIMIA RIVAKAMMIN TULOEROJEN TASOITTAMISEKSI" (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 4/2001

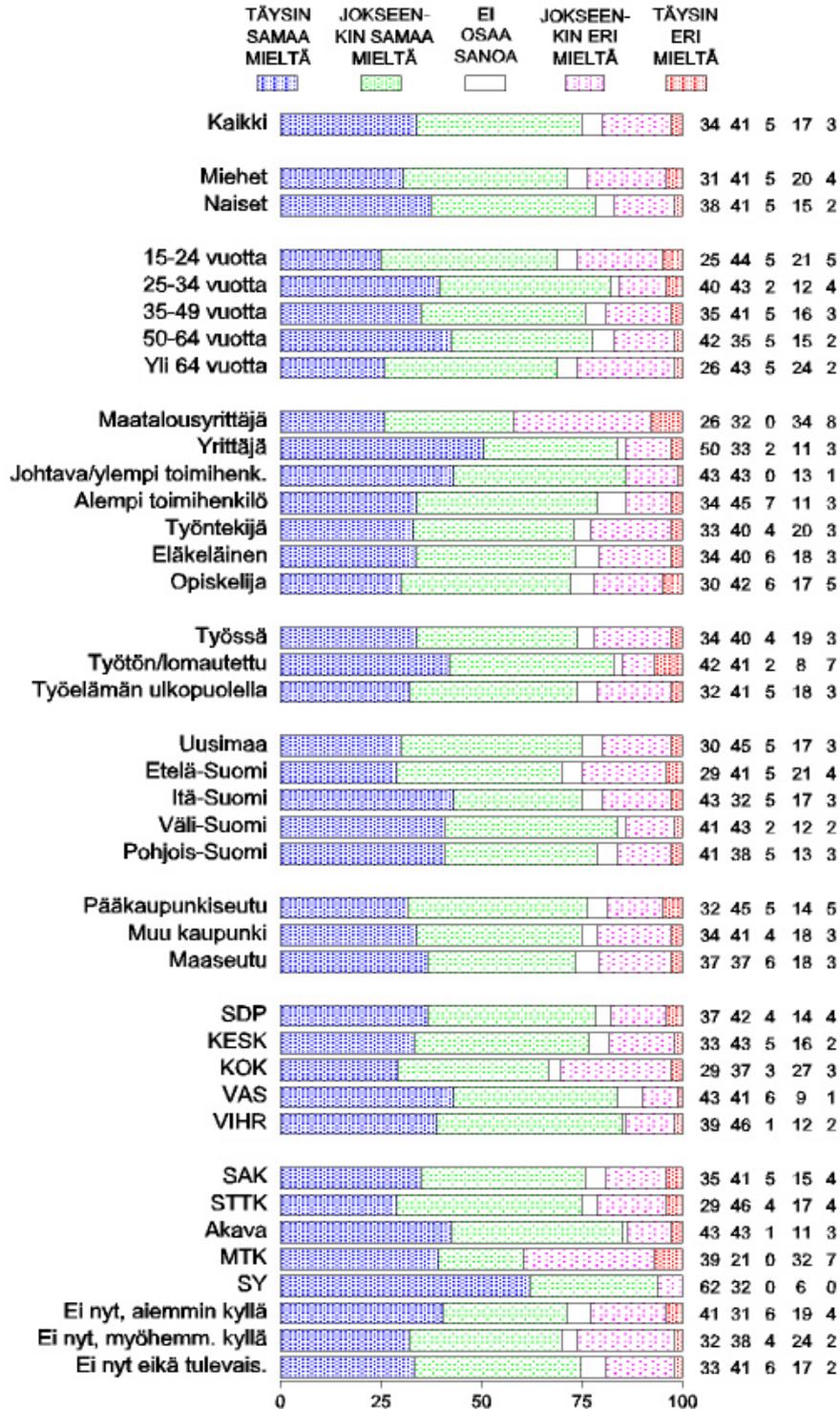
Kuvio 10 "MIKÄLI TULOEROT KASVAISIVAT VIELÄ NYKYISESTÄÄN HYÖTYISI SIITÄ PITKÄLLÄ TÄHTÄIMELLÄ KOKO YHTEISKUNTA" (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 4/2001

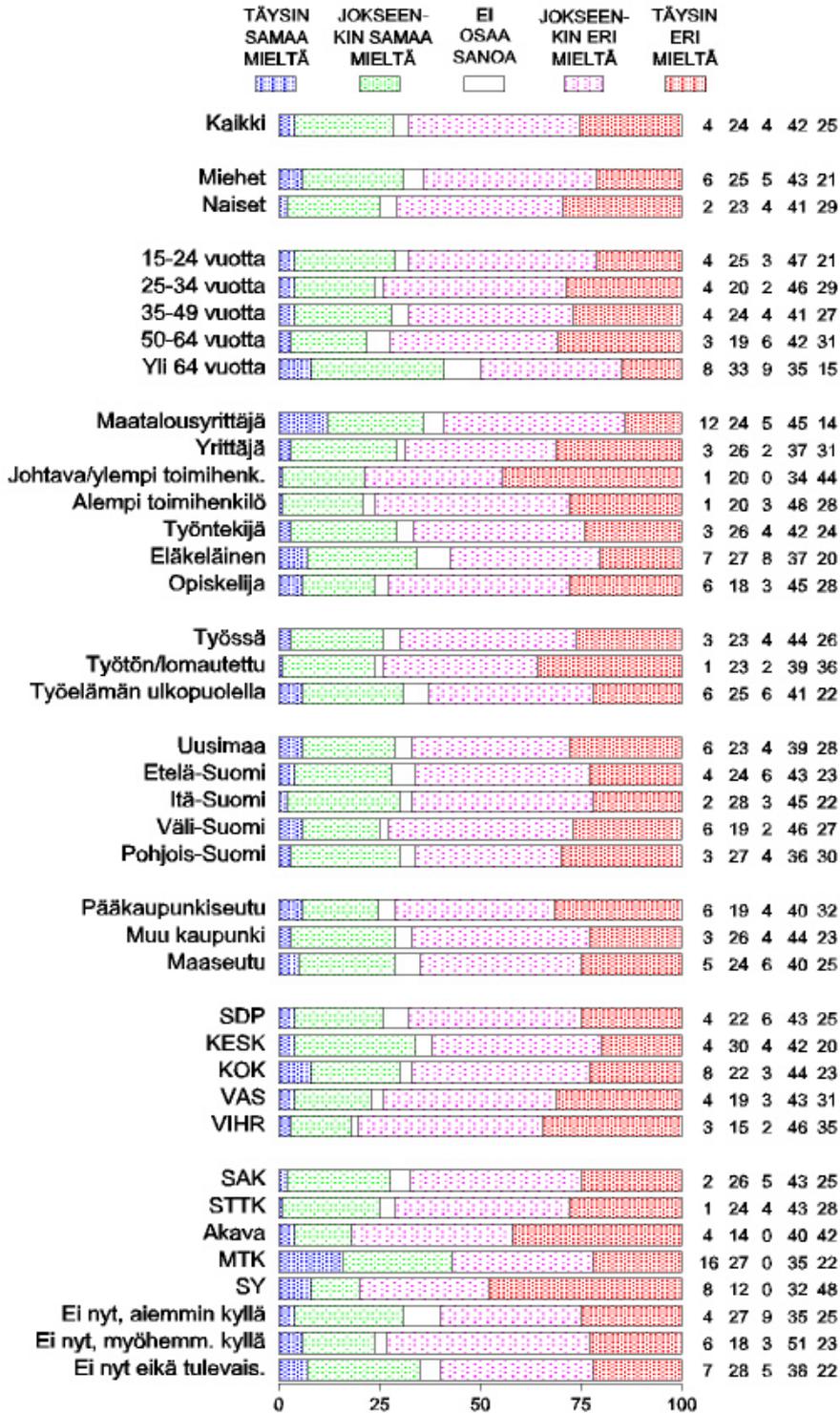
Kuvio 11 "EN HALUA OSTAA SELLAISEN YRITYKSEN TUOTTEITA TAI PALVELUITA, JOKA SUHTAUTUU HENKILÖSTÖÖNSÄ VÄLINPITÄMÄTTÖMÄSTI TAI LAIMINLYÖ YHTEISKUNNALLISET VELVOITTEENSA" (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 4/2001

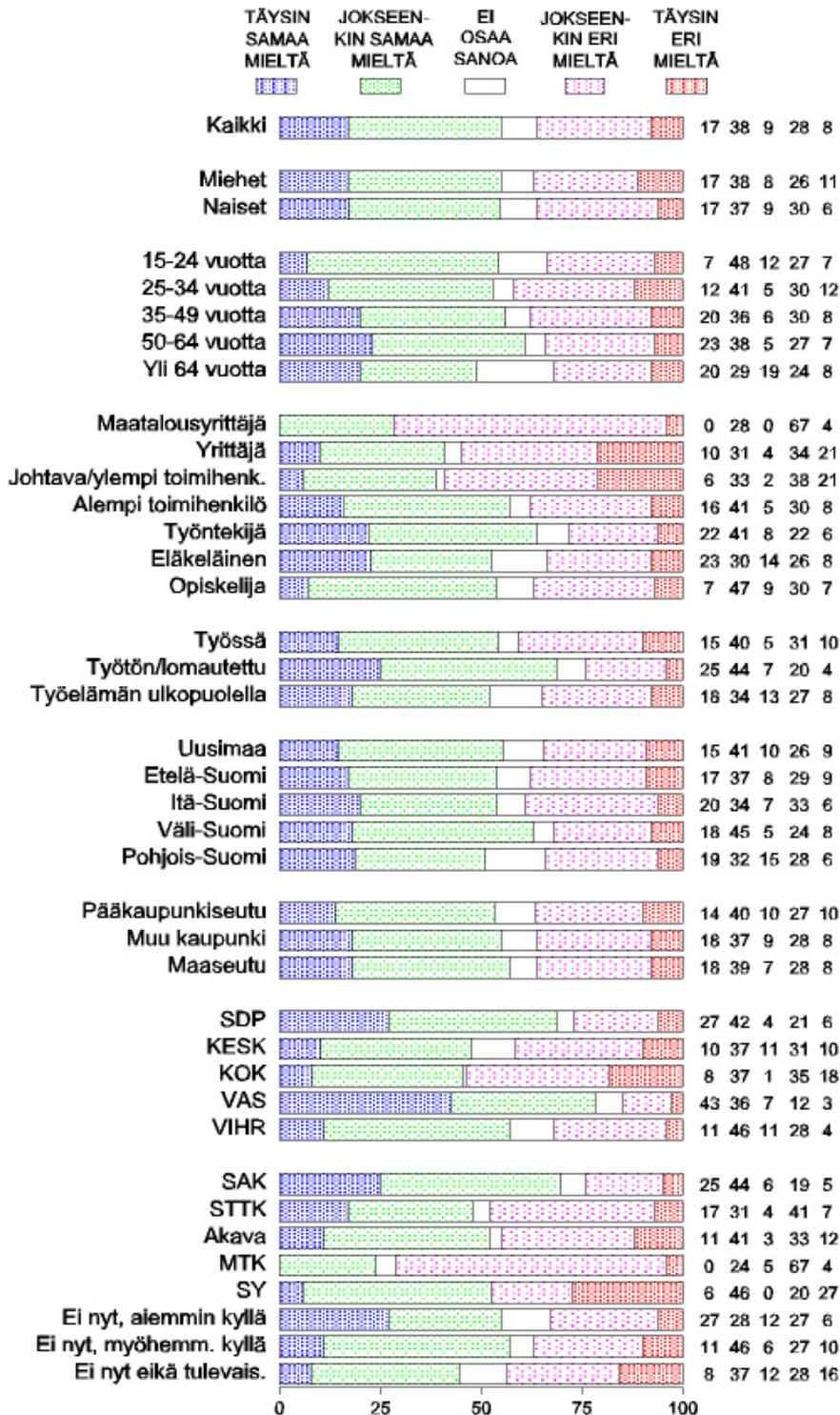
Kuvio 12 "MIKÄLI TUOTTEET JA PALVELUT OVAT HYVIÄ, EN VÄLITÄ SIITÄ, MITEN YRITYS SUHTAUTUU OMAAN HENKILÖSTÖÖNSÄ TAI MILLAISIA ARVOJA YRITYSJOHTO EDUSTAA" (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 4/2001

Kuvio 13 "PALKANSAAJAJÄRJESTÖJEN JÄSENTEN PITÄISI BOIKOTOIDA SELLAISEN YRITYKSEN TUOTTEITA, JOKA SUHTAUTUU VIHAMIELISESTI AMMATTIYHDISTYSLIIKKEESEEN" (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 4/2001

Kuvio 14 SUHTAUTUMINEN TYÖELÄMÄÄ KOSKEVIIN EHDOTUKSIIN (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Tulopolitiikkaa koskevat mielipiteet

Tupo tarpeellinen - korotukset matalapalkka-aloille

Kansalaisten käsityksiä tulopoliittisten ratkaisujen tarpeellisuudesta ja merkityksestä on seurattu jo pitkään. Vuodesta 1995 tehdyissä kaikissa tutkimuksissa selvä enemmistö on asettanut aina tulopoliittisen sopimisen etusijalle. Syksyn 2000 neuvottelukierrosta edeltäneessä tutkimuksessa kaksi kolmesta (66 %) toivoi tulopoliittista kokonaisratkaisua ja liittokohtaisen sopimuksen kannalla oli 24 prosenttia.

Kansalaisilta on kysytty pitkään myös käsityksiä siitä, mitkä asiat ovat todella tärkeitä asetettaessa tavoitteita seuraaville tuloneuvotteluille. Tavoitelistan kärjessä on vuodesta 1995 lähtien ollut työllisyydestä huolehtiminen. Muiksi tärkeiksi asioiksi ovat ihmisten odotuksissa nousseet palkansaajien sosiaaliturvasta huolehtiminen, inflaation hillitseminen, verohelpotukset ja työttömyysturva. Palkankorotukset tärkeimpiin tavoitteisiin listasi joka kolmas (30 %) viime syksyn tutkimuksessa.

Tämänkertaisessa tutkimuksessa pyydettiin vastaajia arvioimaan myös jälkikäteen saavutettua tulopoliittista sopimusta. Tutkimuksessa vastaajien tuli ottaa kantaa erilaisiin viime joulukuussa tehtyä tupoa koskeviin luonnehdintoihin.

Yleiskuva tuloksista muodostuu kansalaisten keskuudessa samanaikaisesti tuloratkaisua arvostavaksi ja kehittämisehdotuksia tarjoavaksi. Joulukuun tulosopu oli enemmistön mielestä maamme kokonaistilanteen kannalta tarpeellinen. Kaksi kolmesta (65 %) on tätä mieltä. Samaten varsin moni näkee, että ratkaisulla tavoiteltiin tasapuolisesti yhteistä etua.

Vastaajat lähettävät myös selviä terveisiä, mihin suuntaan he toivovat tuloratkaisua kehitettävän. Valtaosa kansasta toivoo, että palkankorotukset olisivat kohdentuneet enemmän matalapalkka-aloihin. Tätä mieltä on peräti 82 prosenttia suomalaisista.

Ajatus, että korkeasti koulutettujen olisi pitänyt saada enemmän kuin muut, ei vakuuta suomalaisia – vain neljännes (25 %) olisi pitänyt tätä kohtuullisena.

Tulokset ovat mielenkiintoisia, sillä monissa viime vuosien julkisissa puheenvuoroissa on pontevasti vaadittu tuloerojen huomattavaakin kasvattamista ja markkinavoimien vaikutuksen voimistamista. Kansalaismielipiteessä näille linjauksille ei näytä löytyvän tukea; suomalaiset ovat edelleenkin hyvin solidaarisia myös tulopoliittisessa ajattelussaan. Samaa kertoo myös se, että suomalaisten suuri enemmistö (84 %) toivoo ay-liikkeeltä rivakampia toimia tuloerojen tasoittamiseksi (ks. sivu 5).

Jokseenkin yksimielisiä kansalaiset ovat myös siitä, että vaikka myös työttömyysturvaan saatiin tulokierroksella parannusta, eivät työttömät hyötäneet ratkaisusta muiden tavoin. Sopimusratkaisuun kuuluneesta tasa-arvoerästä huolimatta suomalaiset katsovat, että ratkaisu ei lisännyt sukupuolten välistä tasa-arvoa maassamme.

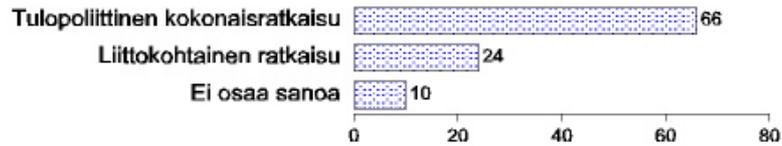
Syksyn sopimuskeskustelussa käytiin iso kamppailu myös palkankorotusten mitoituksesta työnantaja- ja palkansaajajärjestöjen välillä. Merkillepantavaa on, että huhtikuussa 2001 enemmistö kansalaisista on sitä mieltä, että palkankorotukset olisivat voineet olla sovittuja suurempia.

Sopimuksen teon yhteydessä käydyssä julkisessa keskustelussa arvioitiin laajasti, että palkansaajapuoli olisi saanut enemmän tavoitteitaan lävitse kuin työnantajat. Palkansaajapuolen voittoihin kirjattiin mm. ensimmäisen vuoden palkankorotusten taso, indeksiehto, helatorstain työajan lyhennys ja työttömyysturvan parantaminen. Mielenkiintoista kuitenkin on, että kansalaiset arvioivat työnantajien voitaneen tuloratkaisussa enemmän kuin työntekijät. Kaikissa ammattiryhmissä enemmistö torjuu ajatuksen, että kokonaisratkaisu olisi tullut maamme yritysten kilpailukyvyn kannalta liian kalliiksi.

Ylemmistä toimihenkilöistä ja Akavan jäsenistä noin puolet katsoo, että korkeasti koulutettujen erityisryhmien olisi pitänyt saada enemmän kuin muut palkansaajat. Samaan hengenvetoon myös Akavalaisten suuri enemmistö ilmoittaa, että palkankorotusten olisi pitänyt kohdentua enemmän matalapalkka-aloihin.

Työmarkkinailmasto 8/2000

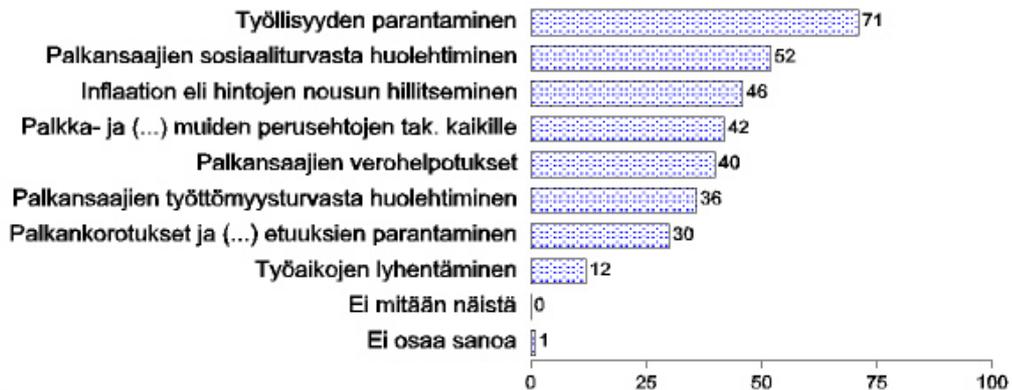
Kuvio 15 KUMPI VAIHTOEHTO OLISI PAREMPI SYKSYN TULO-NEUVOTTELUISSA (%).

Suomen Gallup Oy 2000 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 8/2000

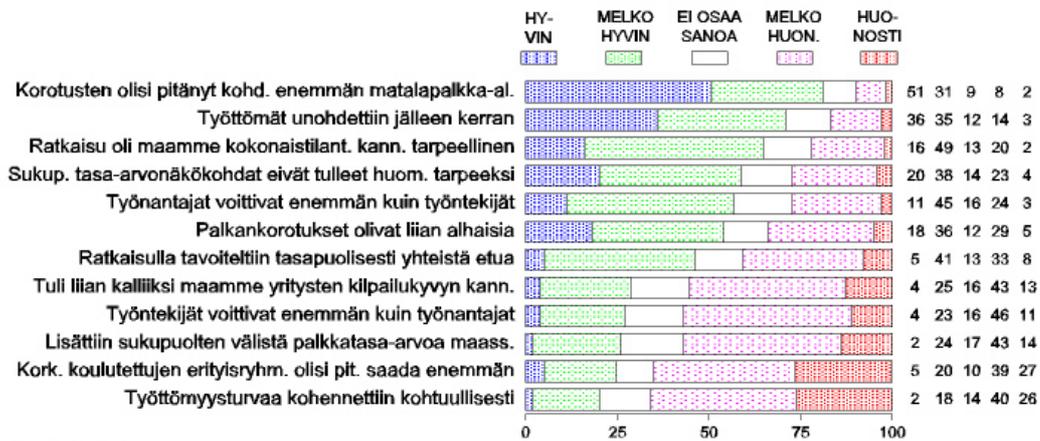
Kuvio 16 MITKÄ ASIAT OVAT TODELLA TÄRKEITÄ ASETETTAESSA TAVOITTEITA SEURAAVILLE TULONEUVOTTELUILLE (%).

Suomen Gallup Oy 2000 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 4/2001

Kuvio 17 MITEN ERI LUONNEHDINNAT SOPIVAT KUVAAMAAN VIIME JOULUKUUSSA TEHTYÄ TULOPOLIITTISTA KOKONAISRATKAISUA (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Puolueiden palkansaajaidentiteetti

Haastateltavia pyydettiin arvioimaan erikseen kuutta puoluetta ja kertomaan, kuinka hyvin tai heikosti ne heidän mielestään hoitavat palkansaajan asemaa koskevia asioita. Vastaukset annetaan neliportaisella asteikolla; kykyä voidaan pitää erittäin tai melko hyvänä/heikkona.

Suomalaisten mielestä palkansaajien asiaa edistää parhaiten Suomen Sosialidemokraattinen Puolue. Enemmistö (53 %) on valmis tunnustamaan, että sen hoidossa asiat edistyvät vähintään melko hyvin.

Toiseksi parhaana palkansaajien asioiden hoitajana pidetään Vasemmistoliittoa (43 %).

Keskusta nousi viime syksyn mittauksessa ensimmäistä kertaa ohi kokoomuksen ja etumatka on puolen vuoden aikana kasvanut. Nyt keskustan uskoo ajaneen palkansaajien asiaa 37 prosenttia suomalaisista ja kokoomuksen 32 prosenttia. Vastaavasti kokoomus saa myös enemmän kritiikkiä osakseen. Kokoomus saa heikon arvosanan palkansaajien etujen ajamisesta peräti 58 prosentilta ja keskusta 51 prosentilta suomalaisista.

Kokoomusta lukuun ottamatta kaikki puolueet saavat hiukan viime syksyistä paremman arvosanan palkansaajien asioiden ajamisesta. Silti vain SDP saa suomalaisilta enemmän kiitosta kuin kritiikkiä tässä suhteessa. Vasemmistoliitto saa myönteistä ja kielteistä palautetta yhtä paljon, muut jäävät pakkasen puolelle.

Vihreät saavat kiitosta 29 prosentilta ja RKP 23 prosentilta suomalaisista, kritiikkiä niille antaa reilu puolet.

Nuoret ja ikääntyneet kansalaiset näkevät SDP:n onnistuneen paremmin palkansaajia koskevissa kysymyksissä kuin keski-ikäiset. Sosiaalidemokraatit itse arvostavat puoluettaan, olkoonkin, ettei erittäin hyviä arvosanoja heru kovin paljoa sieltäkään. Myös kokoomuslaisista keskimääräistä useampi antaa SDP:lle tunnustusta. Hyvin SDP on hoitanut leiviskänsä myös johtavassa asemassa olevien, ylempien toimihenkilöiden, yrittäjien sekä maatalousyrittäjien mielestä.

Suomen Keskusta kerää eniten 'kunniaa' omiltaan: kannattajiltaan, maatalousyrittäjiltä sekä MTK:n jäseniltä. Myös Suomen Yrittäjät ry:n jäsenistä moni arvostaa puolueen työtä palkansaaja-asioissa. Nuorimmat ikäryhmät arvioivat puoluetta muita myönteisemmin. Kriittisempiä kannanottoja esittävät varsinkin vasemmistoliittolaiset, mutta myös vihreät.

Kokoomuksen toiminta saa keskimääräistä suuremman kiitoksen kokoomuslaisilta itseltään (enemmistö antaa tunnustusta). Myös ylemmät toimihenkilöt pitävät puolueen toimintaa keskimääräistä parempana. 'Risuja' saadaan vasemmistoliittoa kannattavilta ja vihreiltä. Erikseen huomautettiin, että työväestöön kuuluvat ajattelevat asiasta lähes samalla tavoin kuin koko väestö keskimäärin.

Taulukossa 1. on 'ei osaa sanoa' -vaihtoehdon valinneet eliminoitu ja lukuarvon etumerkki paljastaa vallitsevien mielipiteiden suunnan: positiivinen etumerkki tarkoittaa, että niiden osuus, jotka ajattelevat puolueen hoitavan hyvin palkansaajien asioita ylittää niiden osuuden, joiden mielestä parantamisen varaa olisi. Negatiivinen etumerkki viittaa päinvastaiseen tilanteeseen.

Taulukko Suomalaisten käsitykset puolueiden kyvystä hoitaa palkansaajien asemaa koskevia asioita (erittäin/melko hyvin - melko/erittäin heikosti - osuudet) (%).

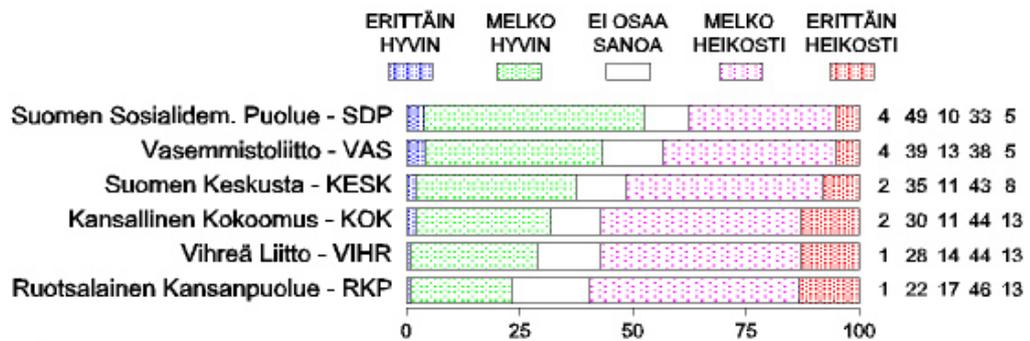
	k/-98	s/-98	k/-99	s/-99	k/-00	s/00	k/01
SDP	+13	+20	+20	±0	+36	+13	+15
Vasemmistoliitto.....	-13	-6	+2	-16	+10	-5	±0
Suomen Keskusta.....	-28	-26	-19	-28	-12	-19	-14
Kansallinen Kokoomus.....	-23	-17	-15	-26	-10	-24	-25
Vihreä Liitto	-34	-40	-32	-36	-24	-36	-28
RKP	-35	-46	-31	-45	-26	-42	-36

s=syystutkimus; k=kevättutkimus

Tulosten perusteella käy selvästi ilmi, että varsinaisina palkansaajapuolueina pidetään edelleen perinteisiä vasemmistopuolueita. Tämä selittyy pitkälle sillä, että vasemmistopuolueet keräävät suhteellisen paljon tunnustusta Keskustan, Kokoomuksen ja Vihreiden kannattajilta. Vasemmistopuolueiden kannattajat sen sijaan antavat kaiken kunnian nimen omaan vain vasemmistolle ja mieluiten vielä omalle puolueelleen.

Työmarkkinailmasto 4/2001

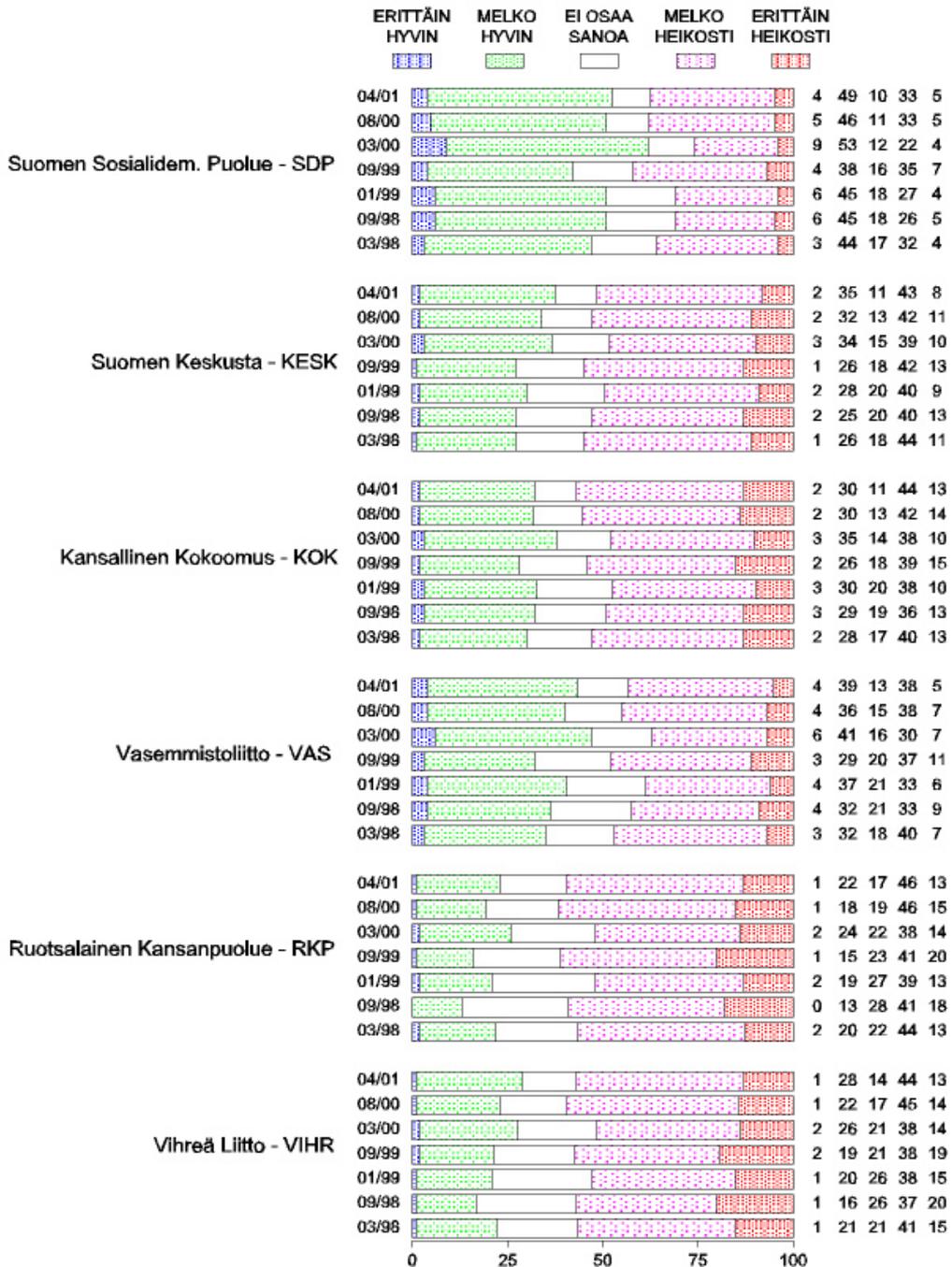
Kuvio 18 KUINKA HYVIN ERI PUOLUEET HOITAVAT PALKANSAAJIEN ASEMAA KOSKEVIA ASIOITA (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 4/2001

Kuvio 19 KUINKA HYVIN ERI PUOLUEET HOITAVAT PALKANSAAJIEN ASE-
MAA KOSKEVIA ASIOITA (%).

Suomen Gallup Oy 2001 by PGraphics